

דף מקורות - פרשת תצוה – כהונת ישראל

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לו' אדר תשע"ח

א. שמות כז' - ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלת נר תמיד. שמות כח' - ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי... ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת. ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתי רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי.

ב. יהושע ג' - ויאמר ד' אל יהושע היום הזה אחל גדלך בעיני כל ישראל אשר ידעון כי כאשר הייתי עם משה אהיה עמך. ואתה תצוה את הכהנים נשאי ארון הברית לאמר כבאכם עד קצה מי הירדן בירדן תעמדו.

ג. שמות כט' - ועשית לאהרן ולבניו ככה ככל אשר צויתי אתה שבעת ימים תמלא ידם.. וקדשתי את אהל מועד ואת המזבח ואת אהרן ואת בניו אקדש לכהן לי. ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלוקים. וידעו כי אני ד' אלוקיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ד' אלוקיהם. ספורנו - והייתי להם לאלוקים. מנהיג ענינם בלתי אמצעי, ומאותות השמים לא יחתו.. ריקאנטי - אמר לשכני בתוכם, על דרך [ישעיה מט] ישראל אשר בך אתפאר, כי בעבור ישראל עבודתו כהוגן ומפרסמין מצותיו ועושיין רצונו, או השכינה אומרת בשבילך ישראל אתייחד בתפארת..

ד. שמות יב' - וככה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא לד'. רש"י - מתניכם חגרים, מזומנים לדרך. בחפזון, לשון בהלה ומהירות..

ה. במדבר כב' - ותראני האתון ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה מפני כי עתה גם אתה הרגתי.. נחום א' - משא נינוה ספר חזון נחום האלקשי. שם ב' - הנני אליך נאם ד' צ-באות והבערתי בעשן רכבה וכפיריך תאכל חרב והכרתי מארץ טרפך ולא ישמע עוד קול מלאכה. רד"ק - מלאכיך שהיו מרימים קול על ארצות העמים ליראם ולבהלם כמו שעשה רבשקה על ירושלם שדבר עליהם גבוהות והפחידם, גם על האל ית' דבר ואמר שלא יוכל להציל ירושלם מיד מלך אשור ודקדוק מלת מלאכה צר"י הכ"ף האחרונה מקום קמץ והה"א כמו אשר צויתי אותה..

ו. שיר השירים ה' - אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי.. שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה. פשטתי את כתנתי איככה אלבשנה רחצתי את רגלי איככה אטנפם. שה"ש רבה ה' - ר' חנינא ור' יוחנן אמרי יום שנזדוג להם נבוכדנצר הרשע לישראל פשט מהם שני לבושים גדולים, לבוש כהונה ולבוש מלכות. פסיקתא זוטרתא שה"ש ה' ג' - אומרת כנסת ישראל לפני הקב"ה.. כבר פשטתי את כותנתי. לבוש המלכות ולבוש הכהונה ולבוש הנבואה כל אחת ואחת.. כתונת לעצמה, וכל זמן שהיה בית המקדש קיים היינו הולכין ומקריבין קרבנות והקב"ה סולח לעונות, משחרב בית המקדש ונתנה ביד הגוים אין אנו יודעים במה נשוב לפתוח פתח התשובה.. איככה אלבשנה לחזור לקדמותי.

ז. אסתר ו' - ונתון הלבוש והסוס על יד איש משרי המלך הפרתמים והלבישו את האיש אשר המלך חפץ ביקרו והרכיבוהו על הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו. אסתר ח' - ותאמר אם על המלך טוב.. יכתב להשיב את הספרים מחשבת המן בן המדתא האגגי אשר כתב לאבד את היהודים אשר בכל מדינות המלך. כי איככה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי. אסתר ט' - על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור על כן על כל דברי האגרת הזאת ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם.

ח. מגילה יט' - ומהיכן קורא אדם את המגילה ויוצא בה ידי חובתו. רבי מאיר אומר כולה, רבי יהודה אומר מאיש יהודי. רבי יוסי אומר מאחר הדברים האלה.. רב הונא אמר מהכא ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם, מ"ד כולה, מה ראה אחשורוש שנשתמש בכלים של בית המקדש, על ככה, משום דחשיב שבעים שנים ולא איפרוק. ומה הגיע אליהם, דקטל ושתי. ומאן דאמר מאיש יהודי, מה ראה מרדכי דאיכני בהמן, על ככה, דשוי נפשיה עבודה זרה, ומה הגיע אליהם דאתרחיש ניסא. ומאן דאמר מאחר הדברים האלה, מה ראה המן שנתקנא בכל היהודים, על ככה משום דמרדכי לא יכרע ולא ישתחוה, ומה הגיע אליהם, ותלו אתו ואת בניו על העץ. ומאן דאמר מבלילה הוא, מה ראה אחשורוש להביא את ספר הזכרונות, על ככה, דזמינתיה אסתר להמן בהדיה, ומה הגיע אליהם, דאתרחיש ניסא.

ט. במדבר טז' - וידבר אל קורח.. בקר ויודע ד' את אשר לו, ואת הקדוש והקריב אליו.. רש"י - בקר. א"ל משה, גבולות חלק הקב"ה בעולמו, יכולים אתם להפוך בקר לערב, כן תוכלו לבטל את זו..

י. קובץ ב' מה' - קדושת הכהונה היא האינסטינקט העמוק של האמונה והאהבה האלוקית, שהיראה העליונה מקושרת עימה בהדר גאונה, והאינסטינקט הזה ספוג הוא במשפחת הכהונה מכל האומה כולה. וכל המוסר והלימוד איננו בא כי אם לגלות כמה דאפשר מעומק החיים שבחוש פנימי זה, אבל תנאי ההכשר להקריב לחם ד', וכל קדושות מצוות הכהונה, לא במה שמתגלה על ידי המוסר והתלמוד הוא תלוי, אלא במה שהוא גנוז בטבע הנפש משורש היצירה, שהיא התכונה האינסטינקטיבית ליחסי הקדושה ושרשיה העליונים.

יא. קובץ ב' מו' - כל המהלך בדרכי קודש, ועוסק בתורה וחכמה לשמה, מתעלה המהות הפנימית שלו, שבעומק טבע הרוחני שבנשמתו, וקדושת כהונה מתנוצצת בו, לכל אחד לפי ערכו. ומזה באה קבלת התפילה ופעולתה, וגודל פעולת הדיבור, ורישום הרעיון, ומבט העין. חלש דעתיה והוי כך וכך, יהיב ביה עיניה והוי כך וכך. הכהונה, במקורה, הסגולה הזאת היא משמשת רק לטובה, לברכה, לרצון, לאור חיים וחסד. בהיעתקה בנוגה על הנשמות הישראליות, כבר משמשת היא לשני הצדדים. ומכל מקום הטייתה היא כלפי חסד, מפני שבקודש יסודה.

יב. ישראל ותחיתו א' - ישראל מספרים תהלת ד', כח גבורה העליונה, במלא תפארת מעשיו בכל מקומות ממשלתו, מעולם ועד העולם, ומרומם על כל ברכה ותהלה, זהו גורל ישראל. תהלים קמד' – אשרי העם שככה לו אשרי העם שד' אלוקיו.